

Szili-Darók Ildikó

Egyenlőtlenségek a társadalomban

A követelménymodul megnevezése:

A sajátos szükségletek felmérésének feladatai az idősellátásban

A követelménymodul száma: 1865-06 A tartalomelem azonosító száma és célcsoportja: SzT-002-30

EGYENLŐTLENSÉGEK A TÁRSADALOMBAN

ESETFELVETÉS –MUNKAHELYZET

Az egyenlőtlenség szinte egyidős a civilizációval. A magántulajdon megjelenésével kezdődött a folyamat, amikor az őseink megkezdték a javak birtoklásáért folytatott harcot. A harcban pedig, óhatatlan, hogy vannak, akik alulmaradnak. De vajon mindenki egyenlő esélyekkel indul-e, vagy vannak olyanok, akik számára, eleve esélytelen a "győzelem"?

1. feladat

Soroljon fel az alábbi kijelölt helyre öt olyan körülményt, ami Ön szerint egy családnak hátrányt eredményez a hétköznapi életben!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

MEGOLDÁS

1. feladat

Pl.: beteg családtag, több gyermek ellátása, munkanélküliség, idős kor, hátrányos helyzetű település, – minden olyan indok elfogadható, mely a felsorolt okokból, hátrányokból, egyenlőtlenséget okozó tényezőkből következik!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

A hátrányos helyzet

Ha egy ökölvívőküzdelmet nézünk, és azt látjuk, hogy az egyik sportoló vézna, kis termetű az ellenfele viszont sportos, izmos, természetes személy, előre megjósolhatjuk a küzdelem kimenetelét. A vékonydongájú sportoló látható hátránnyal indul. Köznapi értelemben a hátrányos helyzet, a nem megfelelő táplálkozást, ruházkodást, rossz lakásviszonyokat jelenti. A hátrányos helyzetet idegen szóval deprivációnak nevezzük. A depriváció latin eredetű szó, mely „valamitől való megfosztottságot” jelent.

A szociális munka során a deprivációt valami jótól, a társadalmilag elfogadottól való megfosztottságra használjuk. Ha egynél több területen szenved hiányt az egyén vagy a család, akkor többszörösen hátrányos helyzetűnek nevezzük. (Pl.:Súlyos beteg édesanya és munkanélküli édesapa fogyatékkal élő gyermeket nevel egy kis faluban.)

1. A depriváció okai

- Biológiai-fiziológiai eredetű okok

A nehéz szociális helyzet háttérében olykor valamilyen betegség, fogyatékoság áll, ami általában jövedelmi hátrányt jelent, mivel az egyén egyáltalán nem vagy csak korlátozottan keresőképes. Ide tartozik az életkori hátrány is, hiszen a gyermekkor és az idős kor szintén hátránynak számít a megélhetés önálló biztosítása szempontjából. Az a család, ahol gyermek illetőleg idős ember él eleve hátrányosabb helyzetbe kerül.

Természetesen ez nem törvényszerű folyamat. A szociálpolitikai intézkedésekkel a jövedelmi és egyéb hátrányok csökkenthetők.

- Társadalmi eredetű okok

A társadalmi erőviszonyok, történelmi folyamatok eredményei. A társadalom rétegződését a termelőeszközök birtoklása, a társadalmi pozíciók elosztása okozza. Az anyagi javakon kívül jelentős a szerep jut az intelligencia és egyéb képességek érvényre jutásának is. Az emberi tényezőkn kívül még számos más tényező is közrejátszik a társadalom szerkezetének alakulásában. (Pl.: földrajzi elhelyezkedés, stb.)

- Életmódbeli okok, melyek nagyrészt függetlenek az egyén személyétől, (de kialakulásukban általában a társadalom is közrejátszik).

A kábítószer fogyasztás, az alkoholizmus a legtöbb esetben olyan élethelyzetbe taszítja az egyént mely nem csupán a szegénységet jelenti, hanem olyan marginális helyzetet eredményez, mely beszűkíti az életteret, elsivárosítja az életet. Természetesen ismerünk példákat, amikor gazdag emberek küzdenek szenvedélybetegségükkel, s ott nem biztos, hogy a szerhasználat, vagy az alkohol szegénységet okoz. Viszont minél szegényebb egy szenvedélybeteg, annál inkább a legkárosítóbb olcsó italok és szerves oldószerek a számára elérhető narkotikumok.

Ezeket az embereket, két csoportba lehet sorolni az alapján, hogy helyzetük kialakulásában mekkora volt a szerepe a családnak, a társadalmi háttérnek illetve önmaguknak. A környezetünkben látott minták alapvetően meghatározzák az értékrendünket, az érzelmi életünket, személyiségünket, életmódjunkt. Így az egyén felelőssége gyakran nagyon összeolvad a környezte felelősségével.

- Egyéni okok

Az egyén felelőssége szinte minden esetben fellelhető a depriváció kialakulásában. Az, hogy mikor mentjük fel magunkban a bűnöst, mikor gondoljuk azt, hogy az illető nem tehet róla, hogy olyan amilyen – azt az adott cselekményhez és az egyénhez fűződő viszonyunk nagymértékben befolyásolja. Ha a mi táskánk tűnik el a 6-os villamoson, nem valószínű, hogy úgy vélekedünk, hogy szegény tolvaj bizonyára nem tanulta meg, mit jelent pontosan a magántulajdon.

A depriváció okai tehát lehetnek az egyénből fakadó, belső okok, melyek lehetnek biológia-fiziológiai természetűek vagy az életmódból, az életmód egyéni megválasztásából eredők. Ezek gyakran szorosan összefüggnek a külső okokkal, melyeknek oka a társadalomban keresendő.

Az egyenlőtlenség azt jelenti, hogy a társadalom egyénei, családjai, osztályai, rétegei között különbség mutatkozik. Ha ennek a különbségnek a mértéke csekély, akkor a társadalomban egyenlőséget találunk, de minél nagyobb a rés, a képzeletbeli társadalmi olló élei között, mely minél nagyobbra nyílik, annál nagyobb területet igényel. – pl.: minél nagyobb a vagyonkülönbség a szegények és a gazdagok között – annál nagyobb a társadalmi egyenlőtlenség mértéke.

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

1. feladat

Olvassa el az alábbi megtörtént eset leírását, és alakítsa ki saját véleményét a történetekről!

1996 egyik nyári éjjelén egy szociális munkás barátaival egy koncert után hazafelé sétált Budapest VIII. kerületében. Egyszer csak arra lettek figyelmesek, hogy tőlük kb. 100 méterre egy férfi egy közlekedési táblát rángat. Nyöszörög, káromkodik, és teljes erejével tépi az elsőbbségadás kötelező jelzést. Döbbenet nézték, és nem értették mit csinálhat? A szociális munkás először arra gondolt, hogy az illető pszichiátriai beteg. Ahogy közeledtek hozzá a férfi alábbhagyott cselekedetével, és néhány lépésre eltávolodott haragja célpontjától. Amint látta, hogy nem rendőrök közelednek visszatért tevékenységéhez és tovább erőlködött. A társaság tagjai, akik többségükben a kerületi családsegítő szolgálat munkatársai voltak, tanakodni kezdtek, mi tévők legyenek. Lehet, hogy mentőt kell hívni, de lehet, hogy elég néhány emberi szó. Odamentek és megszólították őt. A férfi először igen agresszív és ijedt volt. De a kitartó segítői szándék láttán feltárta cselekedete okát: Három gyermeket nevel. 5 éve munkanélküli és hiába próbál, nem tud elhelyezkedni. A felesége rokkantnyugdíjas és sajnos nagyon beteg. Az orvosok szerint nem éli meg a Karácsonyt. A család nem tud megélni a segélyből, családi pótlékokból és az igen kevés rokkantnyugdíjból így az éjszakai táblakidöntés a mellékkereset. A tábla rúdja alumíniumból van. A férfi kitépi, hazaviszi, feldarabolja, a MÉH pedig átveszi. Már is van miből kenyeret venni.

A társalgás még sokáig folyt. A búcsúzáskor azon kívül, hogy a csoport tagjai leírták a helyi családsegítő szolgálat elérhetőségét, megígértették a "táblanyüvővel", hogy békén hagyja legalább az elsőbbségadásra kötelező táblákat, mivel azok eltávolításával emberéleteket ölthet ki.

Az alábbiakban írásban válaszoljon a kérdésekre!

Ha Ön kerülne ilyen helyzetbe, hívna rendőrt? Indokolja válaszát?

Milyen okok vezettek a férfi deprivált helyzetének kialakulásához?

A tanóra keretében alkossanak háromfős csoportokat és a foglaljanak helyet egymáshoz húzott székeken. Beszéljék meg, hogy hármójuk közül, ki játssza el a "táblanyűvő" férfi, ki a rendőr ki a szociális munkás szerepét. Minimum 10 perc időtartamban játsszák el a beszélgetést, mely hármójuk között! A megbeszélés tanulságait a csoportok osszák meg egymással a beszélgetések végén az oktató moderálásával.

A szegénységet természetesen nem rendészeti ügyként kell kezelni, de gyakran a rendvédelmi szervekig eljutó ügyek hátterében a szegénység a legnagyobb motiváció.

MEGOLDÁS

1. feladat

A kérdésre a választ adó személyiségétől függnek a válaszok. Nincs jó vagy rossz megoldás. Azok, akik nem hívnának rendőrt a megértő, elfogadó szociális munkás gondolkodásához állnak közelebb. Akik hívnának, inkább a rend és a törvény védelmezői, akikből természetesen szintén kiváló szakember válhat!

A depriváltsághoz vezető okok a férfi esetében a munkanélküliség, a beteg családtag, a szűkös jövedelmi helyzet, a három gyermekkel járó kiadások, és a várható tragédia okozta lelki teher mely a félelem és a sors elleni tehetetlenség, elkeseredettség érzése

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK

1. feladat

Sorolja fel az alábbi kijelölt helyre, hogy milyen külső és milyen belső okok vezethetnek a hátrányos helyzet kialakulásához!

Külső okok:

Belső okok:

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Külső okok: – Társadalmi eredetű okok, belső okok: – Biológiai–fiziológiai okok, Életmódbéli okok, Egyéni okok

MUNKANYAG

A TÁRSADALMI EGYENLŐTLENSÉGEK KIALAKULÁSÁNAK OKAI

ESETFELVETÉS – MUNKAHELYZET

Az eddigiekben megvizsgáltuk, hogy a hátrányok keletkezése nem egyértelműen az egyén hibája, azok nagy része a társadalmi közegben gyökerezik. A hátrányok nagy része az emberek közötti egyenlőtlenségre vezethető vissza illetve az egyenlőtlenség hátrányos helyzetet teremt. Nézzük meg azokat a társadalmi okokat, amelyek az egyenlőtlenségek kialakulásáért felelősek!

SZAKMAI INFORMÁCIÓTARTALOM

Az egyenlőtlenség társadalmi megítélése különböző. Vannak elméletek, amelyek szerint a megléte elkerülhetetlen, sőt szükségesek is, mert a kiemelkedő képességű emberek számára ez nyújtja az ösztönzést. A liberális vagy szociáldemokrata irányzatot vallók úgy tartják, hogy a mérsékelt egyenlőtlenségnél nagyobb mértékű különbségek nem elfogadhatóak, és a társadalom legszegényebbjei életkörülményein is javítani kell.

Az egyenlőtlenségeket a kialakulás okait vizsgálva öt nagy csoportra oszthatjuk:

Területi és települési egyenlőtlenségek

Etnikai egyenlőtlenségek

Oktatási, kulturális egyenlőtlenségek

Foglalkoztatási egyenlőtlenségek

Jövedelmi egyenlőtlenségek

TANULÁSIRÁNYÍTÓ

Területi és települési egyenlőtlenségek

1. feladat

Gondolja végig, és írja le, hogy milyen helyen lakna szívesen! Milyen szempontok vezérelnék a lakóhely kiválasztása során, illetve, ha elégedett jelenlegi körülményeivel, indokolja, mi az, ami miatt megfelelőnek érzi azt?

A lakóhelyünk nagymértékben meghatározza életünket. A falusi életmód különbözik a városi emberek életmódjától, életvitelétől.

2. feladat

Internet használat segítségével tájékozódjon Zubogy településről! Írja le az alábbi helyre, hogy Ön szerint egy itt élő 4 tagú családnak milyen nehézségekkel kell megküzdenie a mindennapokban, ha az apa szakmája vájár, az édesanya ápolási díjat kap a nagyobb gyermeke ápolása, gondozása okán, aki 15 éves, általános iskolás tanuló. A házaspár másik gyermek 5 éves!

Magyarország lakosságának nagyobb része városias jellegű településeken él. Természetesen nagyon nagy különbségek mutatkoznak város és város között, mivel az utóbbi időkben jelentős mértékben csökkentek a várossá nyilvánítás feltételei. A községekben élő lakosság nagy része időskorú. Így a kis települések kevésbé fejlődő képesek.

Ha megnézzük, hogy mi okozza a kistelepülések hátrányát a városokhoz képest, akkor azt tapasztaljuk, hogy az infrastrukturális ellátottság – pl.: a csatornarendszer, a vezetékes víz, a gázszolgáltatás, a közutak és a tömegközlekedés – hiányos volta áll a középpontban. (Az utóbbi években nagy eredményeket értünk el a csatornahálózat kiépítésében, de sajnos még most is vannak fekete foltok e területen.)

Ezek az elmaradások okozói illetve okai a szolgáltatások csekély számának, az árú választék korlátozottságának, de összefüggnek az orvosi ellátással, a postaforgalmi szolgáltatással, és a munkalehetőségekkel is.

Ha megnézzük az ország tájegységeit, akkor azt tapasztaljuk, hogy vannak olyan területek, régiók, amelyek elmaradtak, máshol viszont a gazdasági mutatók átlagosan jobb helyzetet mutatnak. A nyugati területek Kelet-magyarországhoz képest fejlettebbek. Ez a helyzet történelmileg kialakult örökség, melyen fejlesztési, beruházási céltámogatásokkal és sok egyéb módon is próbálnak segíteni a szakemberek, szakértők.

Etnikai egyenlőtlenségek

Minden népnek, nemzetnek van kultúrája, mely tagjait jellemzi, tagjainak a viselkedését meghatározza. "A kultúra egy csoport által megőrzött értékekből, az általuk követett normákból (szabályokból) és létrehozott anyagi javakból áll." ¹¹.

3. feladat

A fenti fogalom alapján soroljon fel és írjon le az alábbi helyre 10 dolgot (megőrzött értéket, létrehozott anyagi javat), mely a magyar kultúrára jellemző!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

¹¹ . Bartal Anna Mária: Szociálpolitikáról alapfokon, Szociális Szakképzés könyvtára, Szociális gondozó és ápoló szakképzés segédanyaga, Intertechno H Kft. Budapest, 1998.

A társadalom kultúrája több kisebb szubkultúrából tevődik össze. (sub – latin szó, jelentése alatti). Ezen szubkultúrák, melybe valaki vagy beleszületik, vagy választja azt, jelenthetnek különböző divatirányzathoz való tartozást, vagy települési jellemzőt, de ide tartoznak az etnikai hovatartozás szerinti másságok is. A szubkultúrákat saját érték és normarendszer jellemzi, mely követése miatt néha összetűzésbe kerülhetnek környezetükkel, a társadalom kultúrájával.

Az etnikai csoport egy olyan közösség, amelynek tagjai olyan közös kulturális azonosságtudattal rendelkeznek, amely megkülönbözteti őket a körülöttük élő más, többségi csoportoktól. ²

Az etnikai közösség kultúrájának megőrzésében központi helyen a nyelv, az anyanyelv megőrzése, gyakorlása és saját értékeinek, normáinak követése áll.

Magyarországon a legnagyobb etnikai csoport a cigányság.

4. feladat

Soroljon fel írásban az alábbi helyre 5 jellemzőt, mely az eszébe jut a cigány etnikai csoportról!

Az etnikai megkülönböztetések sajnos gyakran negatív kritikába csapnak át, gyakran előítéletekre épülnek. A faji, vallási hovatartozás alapján való megkülönböztetést az alkotmány tiltja, de a hétköznapi életben lépten-nyomon találkozhatunk vele.

5. feladat

Tekintse át a 4. feladatban az Ön által leírtakat. Gondolja végig, hogy minden Ön által leírt jellemző saját tapasztalatára, a cigányság egészére igaz állítás e, vagy előítéleteket is tartalmaz?

6. feladat

² . Bartal Anna Mária: Szociálpolitikáról alapfokon, Szociális Szakképzés könyvtára, Szociális gondozó és ápoló szakképzés segédanyaga, Intertechno H Kft. Budapest, 1998.

Olvassa el az alábbiakban ismertetett megtörtént esetet!

Egy 5 éves kislány, Anna szülei nagyon sokat dolgoztak, így a gyermekekre gyakran egy cigány származású ismerős vigyázott. A gyermekekre felügyelő asszonynak egy fekete hajú, sötét bőrű kislánya volt, akit Barbarának hívtak és 6 évvel volt idősebb Annánál. Anna fehér bőrű, szőke hajú gyermek volt. A cigány származású kislány gyakran elkísérte édesanyját, amikor az a gyermekekre vigyázott és együtt játszott Annával. Egyik este Anna a tükör előtt állt és így szólt a szüleihez: – Én is szeretnék olyan szép fekete hosszú haját és olyan nagyon szép barna bőrt, mint amilyen a Barinak van!

A tanóra keretében alkossanak háromfős csoportokat és a foglaljanak helyet egymáshoz közel. Vitassák meg a fenti esetet! A megbeszélés tanulságait a csoportok osszák meg egymással a beszélgetések végén!

Oktatási, kulturális egyenlőtlenségek

Az életpályát meghatározó tényezők között kiemelt helyet foglal el az egyén iskolai végzettsége. Természetesen még nagyon sok tényező hat arra, hogy milyen pozíciót tölt be az egyén a társadalomban. Sajnos a diplomások között is sokan kerülhetnek nagyon nehéz helyzetbe és akadnak olyan milliomosok, akiknek esetleg még az általános iskolai tanulmányokat sem sikerült befejezni.

Mégis a kulturális egyenlőtlenség javarészt az iskolai végzettséggel hozható összefüggésbe, de nagy szerepet játszik benne a családból hozott kulturális tőke is. Azokban a családokban, ahol a felnevelkedő gyermeket gazdag szókincsű szülők, a tudományok iránt érdeklődő közeg veszi körül, ott a műveltséget gazdagító műsorok megtekintése, a könyvolvasás hagyománya a mindennapok részévé válik. Abban a családban, ahol a tanulás, az ismeretszerzés érték, ott az iskolai előmenetel is fontos szempont lesz.

A tudás megszerzésén és ez által a világ jobb megérésén túl az létezik még egy igen fontos terület, melyet kapcsolati tőkének nevezünk. Minél több embert ismerünk, minél több emberrel kerülünk ismerősi, baráti viszonyba, annál több lehetőségünk van probléma esetén segítséget kérni, megoldásokat találni.

Foglalkoztatási egyenlőtlenségek

A jövedelmek nagy részét munkával lehet előteremteni. Amennyiben egy családban kiesik egy kereső, az többnyire a családi egzisztencia romlásával jár.

Nagy különbség mutatkozik a munkával szereshető jövedelem és a munkavégzés körülményei között. Vannak, akik nagyon sokat dolgoznak és mégis megélhetési problémákkal küzdenek, és vannak, akik kevesebbet, vagy látszatra kevesebbet dolgoznak jelentős fizetésekért. Lehet, hogy valaki kemény fizikai munkával, egészségtelen körülmények között dolgozik, más pedig kényelmes széken ülve, szép irodában tölti a munkaidejét. Mára az egyes foglalkozások megítélése, társadalmi hasznossága és az érte kapott jövedelem között igen nagy eltérések állhatnak fenn.

Alapvetően megkülönböztetünk:

- szellemi vagy fizikai munkásokat,
- vezetőket vagy beosztottakat,
- állandó vagy alkalmi jelleggel foglalkoztatottakat,
- teljes munkaidőben vagy részmunkaidőben foglalkoztatottakat,
- vállalkozókat vagy alkalmazottakat.

A munkamegosztásban elfoglalt helyből jelentős egyenlőtlenségek következnek, melyek kihatnak az életminőségre, egészségre is. A munkák közötti minőségi különbségek sokszor hatalmas távolságot teremtenek a munkavállalók között. Nagyon fontos, hogy valaki szereti-e a munkáját, vagy csak kényszerűségből végzi azt, azért, hogy megéljen belőle. Nem csak a munkából eredő érzékszervekre, izomrendszerre, ízületekre, légzőszervekre károsító tényezőként ható elsődleges károsító tényezők, de a túlfeszített munkatempó, a monoton munkavégzés, az elvárt elismerés hiánya is egészségkárosodáshoz vezet. De háztartásbeliként, vagy kényszerűségből munka nélkül élőknel is kimutathatóak olyan negatív egészségi állapot változások, melyeket a tétlenség, a fölöslegesség érzése generál.

7. feladat

Írjon példát a következőkre!

Szellemi foglalkozás: _____
Fizikai munkakör: _____
Vezető beosztás: _____
Beosztott: _____
Alkalmi jelleggel foglalkoztatott: _____
Vállalkozó: _____

Jövedelmi egyenlőtlenség

Az előzőekben bemutatott egyenlőtlenségek szinte egyenes következményként jövedelmi egyenlőtlenségeket is okoznak. A szegényebb településen többségében alacsony jövedelmű emberek laknak, az aluliskolázottak gyakran kiesnek a munkaerőpiacról, így erőteljes jövedelem kiesést szenvednek el.

Az összes egyenlőtlenség közül a jövedelmi egyenlőtlenség a legszembetűnőbb. A két véglet között – a gazdag és a szegény ember között a távolság hatalmas lehet. Gondoljunk csak a nincstelen hajléktalanokra, akik a köztereken élnek, és hasonlítsuk össze életüket azokkal, akik a fizetése havonta hét számjegyű összeg.

Ahhoz, hogy a kérdést közelebbről vizsgáljuk, tisztázni kell azt, hogy mi is valójában a jövedelem és a vagyon:

"Jövedelem: a fizetett munkáért kapott bér és fizetés, plusz a nem munkával szerzett pénz, az osztalék és a kamat.

Vagyon: az egyén tulajdonában lévő összes vagyontárgyat jelenti (értékpapír, ingatlan, stb., minden, ami eladható)."³

A társadalomban a magas jövedelemmel, nagy vagyonnal rendelkező emberek általában a felső osztályba tartoznak, jelentős társadalmi vagy gazdasági funkciót töltenek be.

Viszont a másik oldalt vizsgálva azt láthatjuk, hogy sokan éppen csak fent tudják tartani a létüket, a napi táplálkozás is problémát okoz. Az élet fenntartásához szükséges feltételek pénzre átszámított értéke a létminimum.

A létminimumnak a lét alapvető fenntartását, az étkezést, a ruházkodást és a lakásfenntartást kellene fedezni a legalacsonyabb színvonalon. A létminimum összeg változik, mivel változik az ország gazdasági helyzete, viszonyai. Minden évben a Központi Statisztikai Hivatal határozza meg, hogy abban az adott évben mennyi az egy főre eső létminimum.

(Az egy főre eső jövedelmet úgy számoljuk ki, hogy a család az összes bevételét elosztjuk a család tagjainak számával.)

A létminimum összege az eljárásokban, pénzbeli és természetbeni ellátások terén meghatározó érték. Összege megegyezik az öregségi nyugdíj minimális összegével.

8. feladat

Az öregségi nyugdíjminimum összeg 2010-ben nem változott 2009-hez képest. Maradt 28.500.– Ft. Képzeld el annak az idős egyedül élő asszonynak a havi pénzbeosztását, aki nem számíthat családjá támogatására. Tervezze meg a kiadásokat:

³ Bartal Anna Mária: Szociálpolitikáról alapfokon, Szociális Szakképzés könyvtára, Szociális gondozó és ápoló szakképzés segédanyaga, Intertechno H Kft. Budapest, 1998.

Lakásfenntartás: _____

Étkezés: _____

Ruházkodás _____

Egyéb - mégpedig: _____

Könnyen belátható, hogy egyes élethelyzetekben szükséges a külső segítség, mert nélküle az emberi élet is veszélybe kerülhet. A társadalomnak, a társadalompolitikán, azon belül is elsősorban a szociálpolitikán keresztül áll módjában, ezekben a helyzeteken segítséget nyújtani.

MEGOLDÁS

1. feladat

A feladatra adott válasz szubjektív. Nincs jó és rossz válasz, minden elfogadható, mely tartalmazza, hogy a válaszadó számára melyek a fontos szempontok a lakóhely kiválasztása során.

2. feladat

Zubogy község Borsod-Abaúj-Zemplén megyében, Kazincbarcika kistérségben található az Aggtelki Nemzeti Park területén Miskolctól 41 km-re. 2010-ben 613 lakosa volt. Az interneten tovább adatok találhatóak református templomáról, intézményeiről. A leírt család helyzeténél a bányáipar megszűnése, áll a fókuszban. Mivel az apa vajúr volt, így a bányák bezárása után szinte esélytelen a munkaerő piacra történő visszailleszkedés. Esetleg Kazincbarcikára történő napi ingázás jöhet számításba. A tartósan beteg 15 éves gyermek továbbtanulása nem megoldott, mivel betegsége az ápoló anya közelségét igényli, de helyben nincs középiskola. Az orvosi ellátáshoz is utazni kell. A kisgyermeket jövőre iskolába kell járatni, mely anyagi terheket jelent, és jelentős napirendszervezést is igényel. Területi, települési egyenlőtlenségek sora jelentkezik a leírt esetben.

3. feladat

A feladatnak nincs jó vagy rossz megoldása. Viszont mindenkinek át kell gondolni, hogy, a válaszok mennyiben tartalmaznak előítéletet.

4. feladat

A feladatnak nincs jó vagy rossz megoldása. Viszont mindenkinek át kell gondolni, hogy, a válaszok mennyiben tartalmaznak előítéletet.

5. feladat

A feladatnak nincs jó vagy rossz megoldása. Viszont mindenkinek át kell gondolni, hogy, a válaszok mennyiben tartalmaznak előítéletet.

6. feladat

Az előítéletességet tanuljuk, családjukban, más közösségekben, a külvilágban. A kisgyermek, ha nem hallja szüleitől, más, őt körülvevő emberektől az előítéletes közlést, nem alakul ki benne.

7. feladat

Szellemi foglalkozás: könyvvelő, tanár, orvos, stb.

Fizikai munkakör: lakatos, útépítő, takarító, stb.

Vezető beosztás: igazgató, csoportvezető, üzemvezető, stb.

Beosztott: óvodai dajka, kórházban dolgozó nővér, futószalag mellett dolgozó betanított munkás, stb.

Alkalmi jelleggel foglalkoztatott: hómunkás, szüretelő, mezőgazdasági munkás, stb.

Vállalkozó: Magánfuvarozó, festő-tapétázó vállalkozó, őstermelő, stb.

8. feladat

A feladatnak nincs jó vagy rossz megoldása. Lényege, hogy étkezésre, lakásfenntartásra és ruházódásra kell valamilyen összeget tervezni. Jó, ha a válaszadó gondol az egészségügyi kiadásokra is. A pénzösszeg reális tervezése lehetetlen! A szociálpolitikai ellátórendszer nélkül bizony tragédiához vezethet.

ÖNELLENŐRZŐ FELADATOK**1. feladat**

Olvassa el figyelmesen az alábbi esetleírást!

Özv. Kovács Péterné 82 éves. A keleti határ mellett egy 400 fős településen lakik egyedül egy szoba-konyhás komfort nélküli házban. A település ezen a részén még nincs kiépítve a vezetékes víz, az utca végéről kell hordani azt. A közút nagy esők idején gyakran szinte járhatatlan, nincs lebetonozva, gidres-gödrös.

Özv. Kovács Péterné háztartásbeliként élt sokáig, a férje cipészként dolgozott, neki segített. Majd a helyi termelőszövetkezetben dolgozott, innen ment nyugdíjba. Jelenleg az öregségi nyugdíjminimum képezi minden jövedelmét. A helyi önkormányzattól ebben az évben 5.000.- Ft segélyt kapott, és a helyi rendelet értelmében nincs is több segítségre lehetőség.

Mivel nem végezte el az általános iskolát, mert nagyon fiatalon cselédnek kellett állnia, így nehezen tud kiigazodni a világban. Gyakran összekeveri gyógyszereit, amiket vérkeringési elégtelensége miatt kell szednie.

Nem született gyermeke, férje testvérével tartja a kapcsolatot, mely évi egy-két látogatást jelent.

Írja le, hogy özv. Kovács Péterné életét milyen egyenlőtlenségek terhelik!

<hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/> <hr/>

MEGOLDÁSOK

1. feladat

Területi, települési egyenlőtlenség, oktatási egyenlőtlenség, kulturális egyenlőtlenség, foglalkoztatási egyenlőtlenség, gazdasági egyenlőtlenség.

MUNKANYELV

IRODALOMJEGYZÉK**FELHASZNÁLT IRODALOM:**

Andorka Rudolf: Bevezetés a szociológiába, Osiris Kiadó Budapest, 2000.

Bartal Anna Mária: Szociálpolitikáról alapfokon, Szociális Szakképzés könyvtára, Szociális gondozó és ápoló szakképzés segédanyaga, Intertechno H Kft. Budapest, 1998.

Darók Ildikó: Szegények, munkanélküliek, hajléktalanok (p. 33–56.) In: A láthatatlanság vége. Társadalomismereti szöveggyűjtemény. [Szerk.] Gelsei Gergő – Gergely Vera – Horváth Vera – Rácz Márton. Bp., Alapítvány a Társadalomelméleti Kollégiumért, 2004. 141 p.

Keresztes György: Szociális Munka – Szociális problémák és megoldásuk rendszere, NSzFI Budapest, 2008.

Keresztes György: Társadalomismeret, NSzFI Budapest, 2008.

Losonczy Ágnes: Ártó – védő társadalom, Közgazdasági és Jogi Könyvkiadó, 1989.

AJÁNLOTT IRODALOM

Aronson E.: A társas lény, Közgazdasági és Jogi Kiadó, Budapest, 1978.

Buda Béla: Empátia – a beleélés lélektana, Gondolat Kiadó, Budapest, 1979.

Buda Béla: Szenvedélyeink, Sub Rosa Kiadó, Budapest, 1995.

Diósi Ágnes: Szemtől szemben a magyarországi cigánysággal, Pont Kiadó, Budapest, 2002.

A(z) 1865–06 modul 002–es szakmai tankönyvi tartalomeleme felhasználható az alábbi szakképesítésekhez:

A szakképesítés OKJ azonosító száma:	A szakképesítés megnevezése
33 762 01 0000 00 00	Szociális gondozó
33 762 01 0010 33 01	Fogyatékosok gondozója
33 762 01 0010 33 02	Szociális gondozó és ápoló

A szakmai tankönyvi tartalomelem feldolgozásához ajánlott óraszám:

17 óra

MUNKANYAG

MUNKANYAG

A kiadvány az Új Magyarország Fejlesztési Terv
TÁMOP 2.2.1 08/1–2008–0002 „A képzés minőségének és tartalmának
fejlesztése” keretében készült.

A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap
társfinanszírozásával valósul meg.

Kiadja a Nemzeti Szakképzési és Felnőttképzési Intézet
1085 Budapest, Baross u. 52.

Telefon: (1) 210–1065, Fax: (1) 210–1063

Felelős kiadó:
Nagy László főigazgató